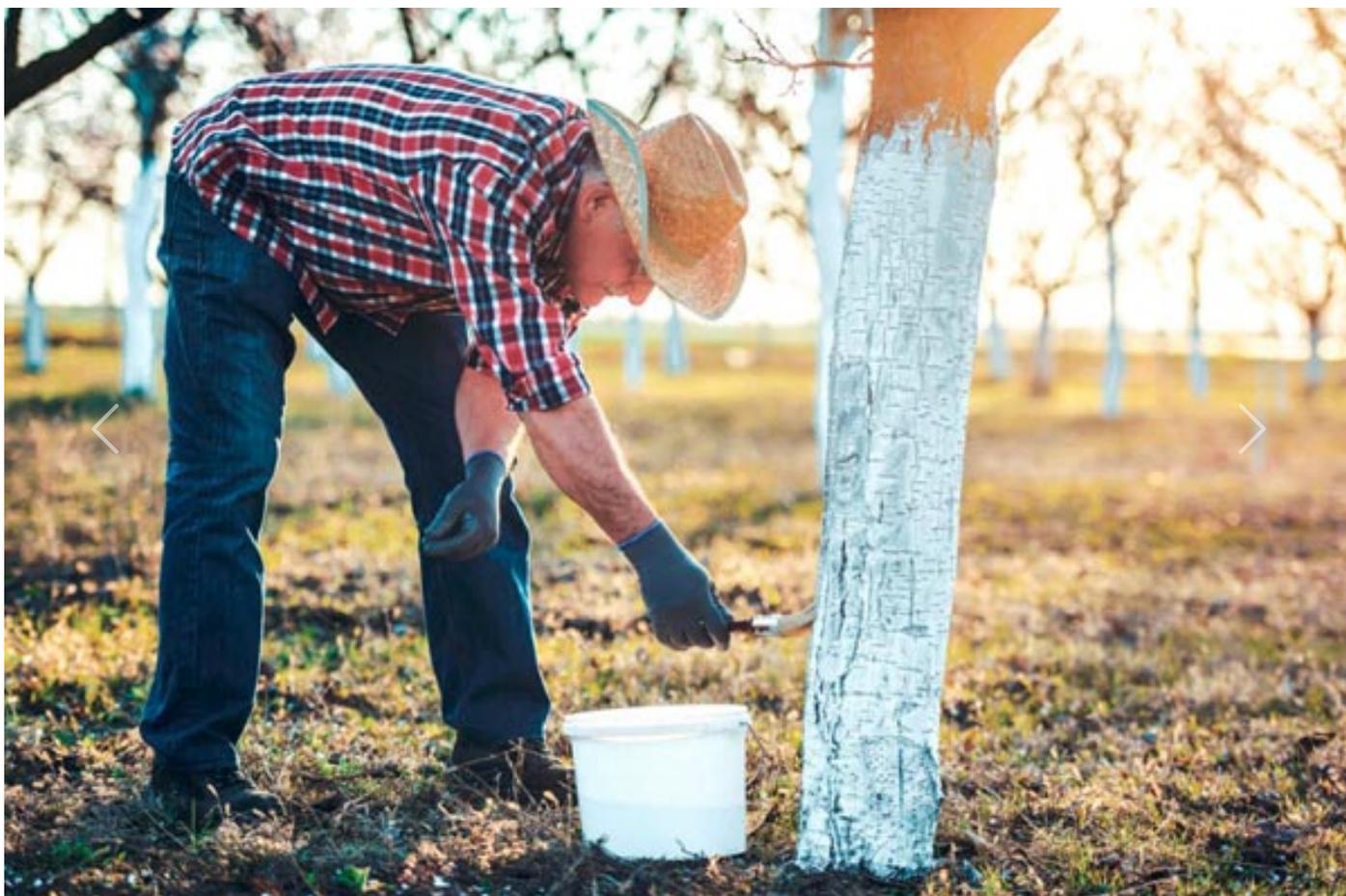

Растителнозащитни практики през периода на покой на овощните култури

Автор(и): Растителна защита
Дата: 18.01.2022 Брой: 1/2022

За гарантиране производството на здрава плодова продукция е необходимо грижите за овощните насаждения да продължат и през зимните месеци, когато растенията са в покой. С настъпване на относителния покой на овощните видове отслабва и вредната дейност на неприятелите и причинителите на болестите, но по-голяма част от тях остават в насажденията - в почвата, по окапалите листа и плодове. Това дава възможност борбата с тях да продължи и през есенно-зимния период.

Агротехническите и механични практики

Тези мероприятия, извършени през невегетационния период на овощните дървета, са важен елемент от Добрата растителнозащитна практика, тъй като с качествено им провеждане се намалява броят на вегетационните третирания срещу вредителите, както и получаване на по-качествена плодова продукция без остатъчни количества от пестициди.

Кои са те?

- Изрязване на сухите клони, закържавели и изсъхнали дървета, изнасянето и изгарянето им от овощните насаждения, с цел унищожаване на заразата **от корояди и дървесинояди, корояди, кръвна въшка, бактериен изсъхване, шарка по сливата, огнен пригор и други вредители**. След извършването на всеки отрез режещите инструменти да се обеззаразяват с 10%-ов разтвор на белина или формалин, а също така може и със спирт за горене и вода в съотношение 3:1. Непосредствено след резитбата е наложително отрезите да се замазват с блажна боя или бял латекс, към които да се добави медсъдържащ фунгицид или да се използва готовата овощарска паста за по-добро калусиране и предпазване от навлизане на вторични инфекции и заразяване с болести и неприятели.
- Унищожаване на гъсеничните гнезда и изсъхналите мумифицирани плодове, останали по дърветата, и опадалите повредени плодове, които са източник на нападение от **листогризеци гъсеници, бадемов семеяд** и на заразяване от **кафяво гниене, загиване завразите на дюлята** и др.
- Премахване, изнасяне от градините и изгаряне на старата и напукана кора от стволите на дърветата за унищожаване на зимуващите под нея форми на **плодови червеи, акари, кръгломинаращ молец, крушова бълха, кореста завивачка** и др. неприятели, както и причинителите на **ранното кафяво гниене по костилковите, брашнестата мана по ябълката и прасковата, огненият пригор по овощните**.
- Варосване на стволите на дърветата и дебелия скелетни клони за предпазването им от измръзване и унищожаване на лишеите и мъховете по стъблата.
- Обвиване на младите дръвчета в амбалажна хартия, велпапе, полиетиленови или други материали за предпазване от гризачи.
- Обработка на почвата чрез прекопаване около стволите на дърветата на 8-10 см и изораване в междуредията на дълбочина 18-20 см. Чрез нея се заорават окапалите листа, активизира се процеса на минерализация и по този начин се намалява заразата от **струпяване по ябълката и крушата, бяла ръжда по черешата и вишната, червени листни петна по слива**. Чрез изораването на почвата се унищожават част от какавидите на **черешовата муха**, лъжегъсениците

на *костилкоплодовата листна оса*, *черната сливова плодова оса*, *вишневия хоботник*, *мъхнатия бръмбар*. При обработка на почвата не трябва да се наранява кореновата система, тъй като това води до инфекции с *бактериален рак* и причинители на *кореново гниене*. Дълбочината на оранта се определя от възрастта на насаждението и типа на подложката.

- **Торенето на овощните дървета** през есента осигурява хранителни вещества на растенията през периода на активния растеж на корените и натрупване на резервни вещества в дървесината, от което зависи до голяма степен растежа и плододаването им през следващите години. При плододаващите овощни видове една част от торовете се внася през есента, а друга - през пролетно-летния период. Фосфорни и калиеви торове се внасят през 3-4 години или през година, като количествата на 1 декар е **60-80 кг двоен гранулиран суперфосфат**, **30-40 кг калиев сулфат** и **3-5 т добре угнил оборски тор**, който се заорава на дълбочина 35-40 см.
- Азотът обикновено се внася няколко пъти през годината. След беритбата на плодовете през есента се препоръчва повърхностно торене с 1/4 до 1/3 от предвидената норма (15-20 кг на дка) със заораване на 15-18 см или дискуване на 6-8 см. Тези норми са ориентировъчни и количеството им зависи от възрастта на дърветата, предшественика, всяка година ли е торена градината, засаждана ли е друга култура в междуредията, по какъв начин е извършена оранта, брануването и дискуването, поливана ли е често и др.

Химични дейности

Следващата много важна дейност през периода на покой е провеждане на зимното пръскане срещу зимуващите стадии на редица вредители по овощните култури. Чрез него се намлява плътността на много болести и неприятели по овощните растения и е полезно особено за по старите дървета, където има натрупване на зараза от *кафяво гниене - ранно и късно*, *щитоносни въшки*, *червен овощен акар*, *листни въшки*, *листни бълхи*, *листозавивачки*, *педомерки*.

При семковите овощни видове зимното пръскане ограничава заразата от *струпяване по ябълка и круша*, *огнен пригор*, *черно гниене*, *ябълков молец* и др. При костилковите се намалява нападението от *сачмянка*, *къдравост по прасковата*, *бактериен рак*, *кривули по сливата* и др. При малините се ограничава *петносването на пъпките* и *засъхването на латорастите*.

При 70% окапала листна маса костилковите овощни видове да се напръскват с *медсъдържащи фунгициди*.

Ябълките и крушите се третират с 5 % разтвор от карбамид. Окапалата листна маса около дърветата също се напръсква добре. С карбамида освен, че се наторява овощната градина се създават и благоприятни условия за развитие на някои микроорганизми, които унищожават заразата от **струпясване** в листата.

Условия за провеждане на зимното пръскане

За да се гарантира ефективно провеждане на пръскането, то трябва да се проведе в тихи, слънчеви дни, с температура на въздуха над 5 градуса. Дюзите на разпръсквачите да са с размери 2 мм, за да се постигне оптимално обливане на дървесната корона, от върха до основата на ствола. Да се използва от 50 до 120 литра работен разтвор на декар, в зависимост от възрастта на дърветата и формата на короната.